

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2461/2015
12.05.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници тужиле З.Б.1 из Н.С., чији су пуномоћници Ђ. и Д.П., адвокати из Н.С., против тужених З.Б.2 и Б.Б., обоје из Ч., ради признања права власништва, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4237/14 од 03.06.2015. године, у седници већа одржаној 12.05.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 4237/14 од 03.06.2015. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби тужиле.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 4237/14 од 03.06.2015. године, жалба тужиле је усвојена и пресуда Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Жабљу П 9366/12 од 08.03.2013. године, и допунска пресуда Основног суда у Новом Саду П 9316/12 од 31.03.2014. године су укинуте. Истом пресудом одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да су без правног дејства у односу на тужилу уговор о поклону Ов. 371/87 од 07.03.1987. године и поравнање сачињено код Општинског суда у Новом Саду, Одељење у Жабљу П 159/98 од 04.10.1999. године у односу на 1/6 делова непокретности уписане у зкњ. уложак бр. ... к.о. Ч., парцела број ... њива у селу површине 14 ари 20м² на којој је саграђена стамбена зграда на страни ... са леве стране и стамбена зграда са десне стране гледано из ..., те да се обавезу тужени да су дужни признати и трпети да се на основу пресуде тужиле укњижи у земљишним књигама као земљишно књижни власник на 1/6 дела горе наведених непокретности те да се утврди да заједничку имовину у по ½ дела покојне С.Б. и туженог З.Б.2 чине покретне ствари наведене у изреци другостепене пресуде, на основу заједничке имовине стечене у браку са туженим З.Б.2, те да су законски наследници покојне С.Б. парничне странке у по 1/3 дела, те да се обавезу тужени да тужиле предају у посед 1/6 дела наведених покретних ствари, као и да тужиле солидарно накнаде трошкове спора, као и део тужбеног захтева којим је тужиле тражила да се утврди да заједничку имовину у по ½ дела покојне С.Б. и туженог чине непокретности уписане у зкњ.улошку бр. ...

К.О.Ч., парцела ... у селу површине 14а 20м² на којој је изграђена стамбена зграда на страни ... са леве стране и стамбена зграда са десне стране гледано из ... и непокретности уписане код РГЗ Службе за катастар непокретности у Ж. у листу непокретности бр. ... К.О.Ч., парцела ... Ј. њива прве класе, и парцела број ... Ј. њива прве класе по основу заједнички стечене имовине у браку, те да су законски наследници покојне С.Б. парничне странке у по 1/3 дела те да је тужиља сувласница на истима у 1/6 дела. Одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде тужиља је благовремено изјавила ревизију која је дозвољена на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14).

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу овлашћења из члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) који се примењује у смислу одредбе члана 506. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11) и нашао да је ревизија тужиље основана.

Основано у ревизији тужиља истиче да је другостепена пресуда заснована на погрешној примени материјалног права и да због погрешне примене материјалног права чињенично стање је непотпуно утврђено, а што је разлог за укидање другостепене пресуде.

Према утврђеним чињеницама, првостепеном пресудом тужбени захтев тужиље је одбијен. Одлучујући о жалби тужиље, другостепени суд је отворио расправу пред другостепеним судом, јер је у поступку по тужби тужиље пресуда већ била укидана, а побијана првостепена пресуда и допунска пресуда су захваћене битном повредом одредаба парничног поступка. Зато су првостепена пресуда и допунска пресуда укинуте и другостепени суд након изведених доказа и оцене тих доказа утврдио чињенично стање и одбио тужбени захтев тужиље.

Другостепени суд је на основу утврђених чињеница закључио да је тужиља као законски наследник покојне С.Б. легитимисана да у парничном поступку тражи утврђивање права својине по основу стицања у браку њених родитеља, како покретних тако и непокретних ствари и то без обзира што предметне непокретности нису биле уписне као власништво покојне С.Б.. Међутим, по оцени другостепеног суда, тужиља је своја права могла остваривати само у роковима који су прописани одредбом члана 140. Закона о наслеђивању САПВ па како је спор покренула тек 2007. године, којим тражи остваривање наследних права, то је пропустила све рокове прописане наведеном одредбом Закона о наслеђивању САПВ, те да стога не може са успехом се позивати ни на примену Закона о својинско правним односима и Породичног закона.

Одредбом члана 140. Закона о наслеђивању САПВ („Службени лист САПВ“ бр 8/75 од 14.05.1985. године) право захтевати заоставштину као наследник оставиоца застарева према савесном држаоцу две године од дана када је наследник сазнао да је донето правноснажно решење о расправљању заоставштине и за држаоца ствари заоставштине, а најдаље за 10 година рачунајући за законског

наследника од дана правноснажности решења о расправљању заоставштине, а за тестаменталног наследника од проглашења тестаментa. Према несавесном држаоцу ово право застарева за 20 година.

Наследноправни захтев је правни инструмент путем којег једно лице реализује свој правни положај универзалог сукцесора у ситуацији када у правноснажном оставинском решењу није утврђено да је наследник, односно када је у правноснажном оставинском решењу утврђено да је наследио мању наследну квоту од оне која му је заиста припала. Наследноправни захтев треба разликовати од тужби које припадају оглашеном наследнику поједних ствари и права из заоставштине. Правноснажно решење о наслеђивању везује странке које су учествовале у поступку расправљања заоставштине, уколико им није признато право да свој наследни део остварују у парници, само у погледу одлуке о правима на наслеђивање. Међутим, учесник у поступку може и по правноснажности решења о наслеђивању истицати у парници захтеве за утврђење својине по другим основима, независно од права на наслеђе, јер се решењем о наслеђивању утврђује само право својине по основу наслеђа.

Током поступка је утврђено да је тужиља учествовала у оставинском поступку иза покојне С.Б., да је давала наследничку изјаву, као и тужени који су такође законски наследници, те је поступак окончан правноснажним решењем о наслеђивању од 21.03.1985. године, али да предмет заоставштине није била имовина која је предмет ове парнице, ни непокретна, а ни покретна.

Тужиља је тужбу поднела да суд утврди да је њена покојна мајка по основу брачне тековине стекла право својине на спорним непокретностима и покретним стварима и да она као једна од законских наследника има право својине на делу тих непокретности и покретних ствари. Из садржине тужбе и постављеног захтева произлази да је тужиља поднела тужбу са својинскоправним захтевом, а не тужбу са наследноправним захтевом како то погрешно закључује другостепени суд. Наследно правни захтев био би у случају да тужиља није у оставинском поступку иза своје покојне мајке оглашена за законског наследника, те да тужбом тражи да суд утврди да као наследник има право својине на делу непокретности и покретних ствари које су биле предмет оставине. Како је тужиља поставила својинско правни, а не наследноправни захтев, погрешан је и став другостепеног суда да је тужбени захтев тужиље неоснован и из разлога што тужиља није искористила своје право да се изјасни о целокупној имовини која је постојала у моменту смрти Стане Бубњевић, а за коју је тужиља сматрала да улази у заоставштину, нити да је тражила доношење решења о накнадно пронађеној имовини или понављању поступка, под условима и правилима парничног поступка.

Због погрешног става другостепеног суда да је тужиља поднела тужбу са наследноправним захтевом, а не својинскоправним захтевом, а које право не застарева, другостепени суд је пропустио да утврди све релевантне чињенице по тужби тужиље за утврђење права својине њене мајке по основу стицања у браку, како покретних ствари тако и непокретности. То је био разлог што је другостепена пресуда укинута применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП и предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби тужиље.

У поновном поступку другостепени суд ће утврдити све релевантне чињенице за одлучивање о тужбеном захтеву тужиле и након тога правилном применом материјалног права донети нову одлуку.

**Председник већа-судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**